

Kunnskapsdepartementet (KD)
Barnehageavdelingen
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Høringsuttale – forslag til nytt finansieringssystem for ikke-kommunale barnehager i en rammefinansiert sektor.

Det vises til departementets brev av 19. april 2010, vedr. forslag om nytt finansieringssystem for ikke-kommunale barnehager.

Forslaget er to-delt:

- Ny foreskrift om likeverdig behandling av barnehager ved tildeling av offentlig tilskudd
- Ny § 14a i barnehageloven om krav til bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling, samt ny forskrift om bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling.

Stiftelsen Statoils barnehager avgir i vedlagte skriv uttale til hvert av de to forslagene.

Stiftelsen Statoils barnehager representerer

Regnbuen barnehage (Stavanger)	www.regnbuen-barnehage.no
Svanholmen barnehage (Sandnes)	www.svanholmen-barnehage.no
Sandsli Barnehage (Bergen)	www.sandsli-barnehage.no
Furuholtet barnehage (Bergen)	www.furuholtet-barnehage.no

Sandsli den 28.07.2010

Med vennlig hilsen

Magnhild Brekke /s/
Daglig leder Stiftelsen Statoils barnehager

Kunnskapsdepartementet (KD)
Barnehageavdelingen
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Høringsuttale - Ny § 14a i barnehageloven, samt ny forskrift om bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling.

Innledning

Stiftelsen Statoils barnehager driver bedriftsbarnehager for Statoil: Regnbuen og Svanholmen i Stavanger/Sandnes og Sandsli og Furuholtet i Bergen. Til sammen 260 barn og 85 ansatte.

Barnehagene ble bygget i tidsrommet 1982-1987. Vi har således vært aktør i det private barnehagemarkedet i snart 30 år.

Våre barnehager er veldrevne, bl.a. besøkte kunnskapsminister Kristin Halvorsen Regnbuen barnehage i januar 2010.

Et uhørt forslag – er unødvenig og må trekkes.

Forslaget som foreligger kan ikke vedtas! Det er en hån mot de som gjennom mange år har lagt arbeid, tid og penger i driften. Siste års satsing for å nå full barnehagedekning er gjort i privat regi – alt for at det offentlige skulle nå målet om full barnehagedekning.

Det er vanskelig å se alle konsekvensene av forslaget. Det kan synes som om

- Departementet ikke oppfatter barnehage- etablering og drift som likeverdig med annet entreprenørskap og nyskaping. Det er i all hovedsak er kvinner som er aktive i denne sektoren, og kvinnelig engasjement etterspørs ofte – spesielt fra myndighetene. Barnehagesektoren må ikke behandles annerledes enn andre sektorer.
- Departementet uttaler at private barnehageetablerere ikke skal ha noe igjen for den investering de gjør (tid, kompetanse, økonomi). Mener departementet virkelig dette? Det er iallefall med på opprettholde forskjellene mellom kvinner og menn i arbeidslivet.
- Departementet handling synes tuftet på, et for oss underlig, tenkesett: private inviteres til å bidra under løfte om det offentliges støtte (dog 15 % mindre støtte enn kommunale barnehager). Når jobben nå er gjort (full barnehagedekning), krever en støtten tilbake om en ikke har anledning å drive virksomheten lenger. Og enda til det foreldrene har betalt gjennom årenes løp!

Øvrige kommentarer

Bakgrunn for forslaget betviles.

Bakgrunnen for forslaget: at offentlige midler skal komme barna til gode, faller på sin urimelighet. Det må heller stilles tydelige kvalitetskrav til barnehagene for å motta støtte.

Seriøs og ansvarlige barnehagedrivere er nødt til å ha midler "i bakhånd" (uventede reparasjoner, lønnsoppgjør, erstatningssak el.a.).

Det er ikke store beløp en vanlig barnehage som driver seriøst kan sette av eller ta ut i privat utbygge - bbarbehagedrift er ikke business uansett hvordan en snur og vender på det.

Nedenstående tall bevitner dette:

Ordinære private barnehagers utbytte i %-andel av samlede kostnader dokumenterer påstanden (Furst og Høverstad ANS):

2006: 0,8 %

2007: 0,6 %

2008: 0,7 %

Dekning i dagens regelverk.

Som vist over fremmes ny § 14 a m. foreskrift på sviktende grunnlag.

I tillegg er forslaget er unødvendig ut fra praksis i sektoren og ut fra dagens regelverk.

Dagen regelverk dekker departementets hovedbegrunnelse for forlaget, men er i liten grad tatt i bruk (Foreskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd, § 4)

Departementet oppfordres istedenfor å legge press på kommunene (tilsynsmyndighet) for å ta dagens regelverk i bruk om en vil begrense at private i å ta stort utbytte fra driften.

Tilsynsmyndighets muligheter

Hvem skal vurdere hva som skal betales tilbake ved et evt. salg eller nedleggelse? Det betviles at der er tilstrekkelige ressurser eller kompetanse til å kunne forestår en så krevende øvelse. En håndhevelse av denne bestemmelsen vil høyst sannsynlig avstedkomme rettssaker som raskt vil kreve mer enn den smaker – spesielt for kommunene.

Likebehandling mht statstilskudd!

Som barnehagedriver og mottaker av statsstøtte, virker det uforståelig at barnehagesektoren skal underlegges andre krav om tilbakebetaling av statsstøtte enn andre sektorer som mottar statsstøtte (bønder, leger, psykologer m.fl.). Vi mener vår sektor må likebehandles med andre sektorer, og bruk av EU-lovgivningens regelverk om statsstøtte ville i større grad blitt forstått og akseptert.

Foreldrebetalingen

At departementet har fokus på statsstøtten kan forstås. Men hvordan departementet kan fremme forslag om at barnehageeier skal betale tilbake penger foreldrene har betalt, er uforståelig. Hvem skulle få tilbake disse pengene – foreldrene, kommune, departementet?

Og hva om foreldrene motsetter seg at deres betaling for barnehagetilbudet skal tilbakebetales til kommunen/staten? Vår erfaring er at foreldrene gjerne ville betalt mer enn maks-sats for å styrke tilbudet til barna deres.

Det viker som om departementet ser et stort motsetningsforhold mellom barnehageeier og foreldrene. Vår opplevelse er at foreldre er svært fornøyd med tilbudet de får i private barnehager (gjfr. siste års brukerundersøkelser kommunale vers private barnehager). Logikken bak denne delen av forslaget er uforståelig.

Utsett - full gjennomgang av barnehageloven 2011

Kunnskapsministeren har opplyst at det vil bli en full gjennomgang av barnehageloven (Nasjonalt barnehageforum, 15.06.2010) Et offentlig utvalg er opprettet og skal avgi innstilling høsten 2011.

Vi ber om at behovet for ny lovgivning på dette punkt vurderes av dette utvalget.

Konklusjon

- Forslaget må trekkes
- Eksisterende regelverk må tas i bruk – det dekker tilsiktet hensikt.
- Skal nytt regelverk innføres, må barnehagesektoren betraktes som andre sektorer: EU-lovgivningens regelverk om statsstøtte må benyttes.
- Behovet for ny § 14a vurderes i forbindelse med gjennomgang av barnehageloven (2011)

For øvrig vises til to vedlegg til PBL sitt høringsinnspill:

1. *"Entreprenørskap i Norge og entreprenørskap i barnehagesektoren"* – Erlend Bullvåg, førsteamanuensis i entreprenørskap, Handelshøgskolen i Bodø.
2. *"kommentar til høringsnotat, nytt finansieringssystem for ikke-kommunale barnehager i en rammefinansiert sektor"* – Espen Skaldehaug og Pål Berthling-Hansen, Handelshøgskolen BI

Med vennlig hilsen

Magnhild Brekke /s/
Daglig leder Stiftelsen Statoils barnehager

Kunnskapsdepartementet (KD)
Barnehageavdelingen
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Høringsuttale - Ny foreskrift om likeverdig behandling av barnehager ved tildeling av offentlig tilskudd

Innledning

Stiftelsen Statoils barnehager driver bedriftsbarnehager for Statoil: Regnbuen og Svanholmen i Stavanger/Sandnes og Sandsli og Furuholtet i Bergen. Til sammen 260 barn og 85 ansatte.

Barnehagene ble bygget i tidsrommet 1982-1987. Vi har således vært aktør i det private barnehagemarkedet i snart 30 år.

Våre barnehager er veldrevne, bl.a. besøkte kunnskapsminister Kristin Halvorsen Regnbuen barnehage i januar 2010.

Reell likebehandling trues

Store deler av forslaget, slik det nå foreligger, oppfattes som en trussel mot den opptrapping mot 100 prosent reell likebehandling som Stortinget vedtok i juni 2009.

Private barnehager har kjempet for å få på plass likebehandlings-vedtaket, og da det kom i 2009, ble det oppfattet som en garanti og et "bevis" for at private barnehager virkelig er ønsket og ansett som likeverdig med kommunale barnehager.

I det etterfølgende gis uttale knyttet til enkelte paragrafer i forslaget.

§ 2d «Kommunale barnehager med særskilt høye kostnader til ordinær drift kan holdes utenfor tilskuddsgrunnlaget.»

Dette er uakseptabelt, og har kun til hensikt å redusere tilskuddet til de private barnehagene.

Dersom de som får mest tilskudd skal holdes utenfor, må og de med lavest kostnader holdes utenfor.

Dersom det er distriktpolitiske hensyn som ligger bak dette forslaget, må det logiske være at private barnehager i tilsvarende strøk må få tilsvarende mer støtte – også dette som et distriktpolitisk tiltak.

Det må lages klare presiseringer og kriterier med hensyn til hva som skal anses å være «særsilt høye kostnader», slik at bestemmelsen bidrar til å styrke likebehandling i samsvar med intensjonen.

- § 6 *«Satsene (tilskudd til kapital) skal fastsettes i tilknytning til kommunens årsbudsjett ut fra gjennomsnittlige kapitalkostnader i tilsvarende kommunale barnehager»*

Dette kan ikke aksepteres.

Den store barnehagebygging de seineste årene har skjedd i privat regi, og av dette følger at mange private vil få problemer om dette blir vedtatt. Kommunale barnehager, som skal danne utgangspunktet for vårt kapitaltilskudd er ofte eldre barnehager med langt lavere kapitalkostnader. Vi har stilt vår kompetanse til rådighet og hjulpet regjeringen med siste etappe av utbyggingen: Vi kan ikke behandles slik!

- § 7 *«Kommunen kan gi ekstra tilskudd til barnehager med store kapitalkostnader»*

Det er rimelighet i dette forslaget, men grunnlaget for behov for ekstra støtte må være entydig, knyttet til kapitalkostnader og må gjelde både private og kommunale barnehager (likebehandling). Å følge Husbankens normer for kostnad pr. barnehageplass ansees som rimelig og fornuftig – det er ikke ønskelig eller forsvarlig at "overdådige" byggverk som overskrider vanlig norm mht kostnader skal nyte godt av ekstra tilskudd.

- § 9 *«Kommuner der regnskapene over en treårsperiode viser at kostnadene til ordinær drift i de kommunale barnehagene er vesentlig større enn bevilgningene i årsbudsjettene, må øke tilskuddsgrunnlaget til de ikke-kommunale barnehagene tilsvarende.»*

Dette kan ikke aksepteres

Likebehandlingen må gjelde innenfor det enkelte budsjett-/regnskapsår. Viser det seg når årsregnskapets foreligger at kommunen hadde underbudsjettet, må de private få tilsvarende etterbetalt. Det må stilles krav til kommunen å føre regnskap slik at dette blir etterprøvbart.

- § 11 *«Barnehageeier som i løpet av året mottar høyere tilskudd enn den har krav på, må enten tilbakebetale et tilsvarende beløp eller få trukket fra beløpet ved senere eller neste års utbetaling av tilskudd.»*

Dersom barnehageeier mottar høyere tilskudd enn den har krav på fordi barnehagen selv har gitt feil opplysninger, er denne reguleringen uproblematisk.

Hvis dette også gjelder tilbakebetaling i tilfeller der en kommune har begått feil, gir bestemmelsen klart dårligere vern enn det forvaltningslovens bestemmelser gjør i dag. En må legge til grunn at

kommunene har tilstrekkelig kompetanse til å håndtere det finansieringsansvaret de har, og at det ikke trengs spesialregler for å beskytte kommunene mot egne feil. Det er ikke behov for presiseringer utover de som ligger i forvaltningsloven.

§ 8 *«Barnehageeier skal pr. 15 desember hvert år rapportere om antall barn, barnas alder og oppholdstid i barnehagen til kommunen på skjema fastsatt av departementet».*

Dette punktet støttes.

Det er et system barnehagene kjenner, det sikrer likebehandling i forhold til grunnlaget for tilskudd for kommende år

Med vennlig hilsen

Magnhild Brekke
Daglig leder Stiftelsen Statoils barnehager